

Raadsvoorstel

Opsteller

Soede, Christel

Vergadering van

9 januari 2024

Kenmerk

Z/23/065690 / D/23/130448

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Sport

Onderwerp

WoerdenSport 2.0 - Toekomstbestendige voortzetting exploitatie zwembaden Woerden

Samenvatting

Gemeente Woerden beschikt over twee zwembaden, namelijk het Batensteinbad in Woerden en H2O in Harmelen. WoerdenSport Zwembaden BV (hierna: WoerdenSport) verzorgt beheer en exploitatie van beide baden. De overeenkomst met WoerdenSport loopt tot 1 juli 2025. Op 26 januari 2023 heeft uw raad besloten om de oprichting van een sportbedrijf als exploitatiemodel voor de zwembaden en gemeentelijke binnensportaccommodaties te verkennen. Een extern adviseur is gevraagd advies uit te brengen over een toekomstbestendige voortzetting van de exploitatie van de zwembaden in Woerden. Het advies luidt om te kiezen voor het inrichten van een gemeentelijke BV bij voorkeur door het overnemen van de aandelen in WoerdenSport Zwembaden BV van Stichting WoerdenSport.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de rapportage 'Een toekomstbestendige voortzetting van de exploitatie van de zwembaden'.
  2. Het college opdracht te geven tot het opstellen van een businesscase voor de inrichting van WoerdenSport 2.0 middels het overnemen van de aandelen van Stichting WoerdenSport in WoerdenSport Zwembaden BV, waardoor de gemeente enig aandeelhouder wordt, inclusief tijdspad en financieel meerjarenperspectief, dat - voorafgaand aan finale besluitvorming - aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
-

Inleiding

Gemeente Woerden beschikt over twee zwembaden, namelijk het Batensteinbad in Woerden en H2O in Harmelen. Het college heeft in maart 2015 besloten om de exploitatie en het beheer van beide zwembaden per 1 juli 2015 over te dragen aan het maatschappelijk initiatief Stichting WoerdenSport. Stichting WoerdenSport is enig aandeelhouder en bestuurder van WoerdenSport Zwembaden BV. De met WoerdenSport Zwembaden BV gesloten overeenkomsten – de Uitvoeringsovereenkomst beheer en exploitatie Batensteinbad en H2O en de huurovereenkomst - lopen per 1 juli 2025 af.

In het kader van de Strategische Heroriëntatie heeft uw raad op 24 september 2020, ten aanzien van sportaccommodaties, besloten om op dat moment niet tot sluiting van zwembad H2O in Harmelen over te gaan, maar

onderzoek te gaan doen naar de vorming van een sportbedrijf voor zwembaden en sporthallen (binnensportaccommodaties).

Op 26 januari 2023 heeft uw raad besloten om de oprichting van een sportbedrijf als exploitatiemodel voor de zwembaden en gemeentelijke binnensportaccommodaties te verkennen.

Naar aanleiding van al het voorgaande is opdracht gegeven voor een verkennende rapportage (zie bijlage), die ingaat op de volgende onderwerpen:

- Analyse van de huidige situatie;
- Opties voor voortzetting van de exploitatie en de keuze;
- De toekomstbestendige inrichting van de organisatie van WoerdenSport;
- De vervolgstappen.

De volgende opties voor de exploitatievorm zijn uitgewerkt:

- De zwembaden in eigen beheer van de gemeente nemen;
- Aanbesteding van de exploitatie;
- Publiek-publieke samenwerking;
- (tijdelijke) Verlenging van de bestaande overeenkomst;
- Overname van de bestaande BV of oprichten van een nieuwe BV waardoor de gemeente enig aandeelhouder wordt.

De rapportage adviseert om te kiezen voor het inrichten van een gemeentelijke BV bij voorkeur door het overnemen van de aandelen in WoerdenSport Zwembaden BV van Stichting WoerdenSport. Voor de toekomstige inrichting van de organisatie (WoerdenSport 2.0) beveelt de rapportage aan om te kiezen voor het statutaire directie-model met een Raad van Commissarissen (RvC) en een directeur/bestuurder in loondienst. Het college kan zich vinden in dit advies, mede omdat er in de (nabije) toekomst wordt gedacht aan de doorontwikkeling van WoerdenSport met de toevoeging van de gemeentelijke binnensportaccommodaties en/of het Bewegteam.

Op 26 januari 2023 heeft uw raad onder andere besloten:

"2. de scenario's 'sluiting/sloop beide zwembaden en realisatie nieuwbouw' en een nieuw scenario 'behoud twee accommodaties, bestaande uit H2O en een vervanging voor het Batensteinbad' verder uit te werken en dit ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen;"

De toekomstige besluitvorming hierover speelt een rol bij de doorontwikkeling van WoerdenSport, omdat op dat moment pas (forse) kostenbesparingen kunnen worden gerealiseerd. Immers de leeftijd en het duurzaamheidsniveau van beide zwembaden brengen met zich mee dat de energielasten en onderhoudsuitgaven (fors) zullen toenemen.

De op handen zijnde vervanging van het huidige bestuur vraagt daarnaast ook om een organisatievorm die toekomstbestendig is, zodat de te werven nieuwe directeur/bestuurder en de leden van de RvC van tevoren weten waar ze aan beginnen.

Op 26 januari 2023 heeft uw raad ook de motie "Stap voor stap!" aangenomen, waarin uw raad het college onder meer verzocht "de gemeenteraad, zo snel als mogelijk, doch uiterlijk voor het zomerreces, na de start van het onderzoek (*naar de mogelijke locaties voor één nieuw zwembad*) te informeren d.m.v. een raadsinformatiebrief over de bevindingen m.b.t. de gebiedsverkenning en de daarbij behorende effecten van de grondposities." Op 27 juni 2023 bent u door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voortgang. Naar aanleiding van vragen hierover bij de bespreking van de Najaarsrapportage 2023 heeft het college uw raad laten weten dat het locatie-onderzoek voor het zwembad op de "Voorraadlijst van initiatieven" staat. Dit houdt in dat er tot op heden geen capaciteit beschikbaar is om een dergelijk onderzoek op te pakken of hieraan mee te werken. Zodra er voor de "Onderhanden projecten" capaciteit beschikbaar komt, wordt een project van de Voorraadlijst opgepakt.

Participatieproces

WoerdenSport is nadrukkelijk betrokken bij dit verkennende proces en zal ook bij de uitwerking van de businesscase actief participeren. In de volgende fase zal een bijeenkomst worden gehouden om de (maatschappelijke) gebruikers van de zwembaden en andere stakeholders te betrekken.

Wat willen we bereiken

Een toekomstbestendige exploitatie van de zwembaden met ruimte voor verbreding van het aanbod.

Wat gaan we daarvoor doen

De op te stellen businesscase zal de volgende aspecten uitwerken:

1. Sport specifieke en maatschappelijke aspecten;
  2. Juridische en fiscale aspecten;
  3. Personeel en organisatie;
  4. Financiële aspecten;
  5. Implementatieplan.
-

Argumenten

2.1 Verlenging van de huidige overeenkomsten levert weinig op.

De gemeente is tevreden over de wijze waarop de exploitatie nu wordt verzorgd door WoerdenSport, maar strikt genomen is de exploitatie aanbestedingsplichtig geworden omdat de Aanbestedingswet intussen is gewijzigd. Verlenging van de overeenkomsten is voor een zeer beperkte tijd wel mogelijk, maar toevoeging van voorzieningen of een wezenlijke wijziging van de opdracht kan dan evenwel niet aan de orde zijn.

Dit is het goede moment om WoerdenSport door te ontwikkelen tot WoerdenSport 2.0 in de vorm van een BV, waarvan de gemeente enig aandeelhouder is, omdat de lopende beheer- en exploitatieovereenkomst en de huurovereenkomst met WoerdenSport per 1 juli 2025 aflopen. Het bestuur geeft al langere tijd aan dat de bestuurlijke rol na 1 juli 2025 anders ingevuld moet gaan worden. De vervanging van het huidige bestuur vraagt om een organisatievorm die toekomstbestendig is, zodat de nieuw te werven directeur/bestuurder en de leden van de RvC van tevoren weten waar ze aan beginnen.

2.2 Overname door de gemeente van de aandelen in de BV heeft voordelen.

Een BV waarvan de gemeente aandeelhouder is, kent - onder voorwaarden - geen aanbestedingsplicht. Deze BV kan zich dan ook doorontwikkelen door toevoeging van accommodaties en/of organisaties in het tempo dat daarbij past zonder dat de organisatievorm dan weer gewijzigd of aanbesteed moet worden.

2.3 Het statutaire directie-model met een Raad van Commissarissen (RvC) en een directeur/bestuurder in loondienst lijkt passend bij een BV waarvan de aandelen in handen van de gemeente zijn.

De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het besturen door de directeur/bestuurder en op de algemene gang van zaken in een sportbedrijf als maatschappelijke onderneming en staat de directeur/bestuurder met raad terzijde. De RvC ontzorgt daarmee in belangrijke mate de aandeelhouder. De aandeelhouder - in dit geval de gemeente - is eigenaar van de BV, maar de gemeente heeft geen bestuurlijke taken ten aanzien van beheer en exploitatie van de BV. De gemeente krijgt zo wel meer sturingsmogelijkheden op - het bestuur van - de BV zonder dat de uitvoeringsverantwoordelijkheid "dichterbij" komt. In dit model dient rekening te worden gehouden met een toename van de kosten met circa € 100.000,- voor een directeur/bestuurder en administratieve ondersteuning.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

2.1 Exploitatie door een gemeentelijke BV kent (beheersbare) risico's.

Verschillende alternatieven zijn in de rapportage uitgewerkt en voorzien van voor- en nadelen. De risico's van de exploitatie door een gemeentelijke BV zijn - zoals te doen gebruikelijk - af te dekken met een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering. De financiële risico's blijven onveranderd, omdat ook in de huidige situatie de gemeente uiteindelijk verantwoordelijk is voor de exploitatierisico's. Het risico om niet te kunnen voorzien in een adequate opvolging van de huidige bestuurders wordt beperkt door te zorgen voor een heldere en toekomstbestendige beheervorm. Het risico dat de gemeente als aandeelhouder teveel betrokken wordt bij de uitvoeringsorganisatie wordt sterk beperkt door de BV in te richten met een RvC.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Het inrichten van een gemeentelijke BV en de implementatie brengen eenmalige kosten met zich mee. De financiële perspectieven voor WoerdenSport 2.0 met inachtneming van de invulling van de nieuwe bestuursstructuur zullen in de businesscase worden uitgewerkt. Hierbij dient in ieder geval rekening te worden gehouden met een toename van de kosten met circa € 100.000,-- voor een directeur/bestuurder en administratieve ondersteuning. In de kosten voor het opstellen van de businesscase is voorzien door het budget dat de gemeenteraad op 26 januari 2023 hiervoor ter beschikking heeft gesteld.

Communicatie

De besluitvorming over de businesscase is openbaar. WoerdenSport zal de interne communicatie naar de medewerkers verzorgen. Het college stelt de raad via de agendacommissie voor om een themabijeenkomst met de gemeenteraad te houden om de raad mee te nemen in het lopende proces en de ingrediënten van de businesscase.

Vervolgproces

Na besluitvorming moet direct worden gestart met het uitwerken van de businesscase in de periode februari tot en met april, zodat in juni 2024 een (finaal) ontwerpbesluit voor wensen en bedelingen aan uw raad kan worden voorgelegd. Dan resteert er namelijk nog een periode van een jaar tot het einde van de overeenkomst(en).

Bevoegdheid raad

Artikel 147, tweede lid, juncto artikel 108, eerste lid, van de Gemeentewet.

Bijlagen

1. Raadsbesluit WoerdenSport 2.0 - Toekomstbestendige voortzetting exploitatie zwembaden Woerden (D/23/130449)
  2. Rapportage Een toekomstbestendige voortzetting van de exploitatie van de zwembaden (D/23/131131)
-